

Curs Acadèmic: 2021/22

31662 - Discurs i cognició social

Informació del Pla Docent

Curs acadèmic: 2021/22

Centre acadèmic: 803 - Centre Màsters del Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge

Estudi: 8039 - Màster Universitari en Estudis del Discurs: Comunicació, Societat i Aprenentatge

Assignatura: 31662 - Discurs i cognició social

Crèdits: 5.0

Curs: 1

Idiomes de docència:

Teoria: Grup 1: Català, Castellà

Professorat: Teunis Adrianus Van Dijk , Maria Montserrat Ribas Bisbal

Període d'Impartició: Segon trimestre

Presentació

En aquest curs s'analitzen els efectes del discurs com a acció sociocognitiva. En concret, es prestarà especial atenció a com els discursos intervenen en la construcció de l'ordre social establert i com aquesta construcció actua com a ficció reguladora dels diferents tipus d'interaccions quotidianes. Per tal d'orientar l'anàlisi i la reflexió, es presentaran perspectives i models teòrics, s'introduiran metodologies que facilitin l'observació i el tractament de les dades, i es treballaran casos específics.

Competències associades

- Conceptualitzar les nocions bàsiques de la l'anàlisi del discurs i conèixer els enfocaments i categories d'anàlisi bàsiques d'aquesta disciplina.
- Saber diferenciar els postulats teòrics i les aproximacions analítiques que adopten els diferents models.
- Saber seleccionar el model que s'adequa millor a l'objecte d'anàlisi.
- Buscar, llegir, comprendre, resumir i presentar bibliografia rellevant sobre els objectes d'anàlisi.
- Fer una anàlisi crítica de discursos (orals, escrits, visuals, espacials, etc.) i dels contextos en què s'esdevenen.
- Presentar oralment reflexions i síntesis de les lectures proposades.
- Redactar un treball final sobre un tema relacionat amb els continguts treballats a l'assignatura.

Resultats de l'aprenentatge

- Entendre que *discurs*, *societat* i *cognició* són nocions que expressen referents interdependents.
- Conèixer les perspectives teòriques que ens permeten analitzar aquesta interdependència.
- Observar com les pràctiques discursives són també pràctiques socials.
- Donar raó de per què els processos cognitius no es produeixen al marge dels processos discursius.

- Aplicar metodologies d'AD adequades a l'objecte d'estudi que cada estudiant seleccioni per analitzar

Objectius de Desenvolupament Sostenible

ODS 4: Educació de qualitat

ODS 5: Igualtat de gènere

ODS 10: Reducció de les desigualtats

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles

ODS 16: Pau, Justícia i institucions sòlides

ODS 17: Aliança pels objectius

Prerequisits

- Nocions bàsiques de lingüística general
- Interès per l'aspecte socio-cognitiu del discurs.
- Disposició per al treball analític i especulatiu.
- Interès per la construcció cooperativa de diferents tipus de coneixement.
- Capacitat d'expressió clara i ordenada
- Possibilitat de llegir textos acadèmics en català, espanyol, anglès i francès.
- Nivell mínim de llengua espanyola: C1

Continguts

- Discurs, cognició i acció social
- Aproximacions metodològiques a l'Anàlisi del Discurs
- Discursos hegemònics, discursos dissidents i discursos resistents.
- Discurs i identitats socials
- Discurs i coneixement
- *Urban voices*
- Discurs i transformació social

Metodologia docent

L'assignatura es concep com un espai d'interacció, presencial o virtual, on s'aniran construint i adquirint conjuntament els coneixements i les habilitats que es requereixen. Perquè aquesta interacció sigui profitosa caldrà assistir a classe amb les lectures fetes, formular preguntes, aportar respostes, fer els exercicis que es proposin, suggerir-ne altres de semblants i contribuir, amb l'elaboració d'escrits/articles accessibles a tot el grup des de l'espai virtual, a la construcció col·lectiva dels continguts del curs.

Avaluació

Avaluació	<p>Tasca 1: Participar activament en les interaccions de l'aula i dels fòrums 20%</p> <p>Tasca 2: (A determinar) Estudi de cas. 20%</p> <p>Tasca 3: (Individual) Redacció d'un article científic sobre un tema relacionat amb els continguts de l'assignatura i valorarà la possibilitat de publicar-lo. 60%</p>
Recuperació	<p>Llevat de casos excepcionals (malaltia, trasllat de feina, etc.) només es podran recuperar els treballs suspesos o presentat durant la primera convocatòria. La puntuació de les tasques que s'avaluen a la recuperació és un 20% a l'establerta.</p>

Bibliografia i recursos d'informació

Antaki Charles and Widdicombe, Susan (1998) *Identities In Talk*. London: Sage.

Atienza Cerezo, Encarna y Van Dijk, Teun (2010) « Identidad social e ideología en libros de texto españoles de Ciencias Sociales » En : *Revista de Educación*; núm : 353 (septiembre-diciembre) pp. : 67-106

- Benwell, Bethan & Elisabeth Stokol (2006). *Discourse and identity*. Edimbourg: Edimbourg University Press.
- Berger, Peter L.; Luckmann, Thomas (1986). *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Billig, Michael (1996). *Arguing and Thinking: a rhetorical approach to social psychology, revised edition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blommaert, Jan. (2010) *The Sociolinguistics of Globalisation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blommaert, Jan & Jong, Jie (2010) *Ethnographic fieldwork : a beginner's guide*. Bristol, UK: Multilingual Matters
- Butler, Judith (1990) *Gender Trouble*. New York : Routledge
- Caldas-Coulthard, Carmen Rosa and Rick Idema (2008). *Identity trouble: critical discourse and contested identities*. Hampshire : Palgrave Macmillan
- Calsamiglia, Helena; Cots, J. M.; Lorda, C. U.; Nussbaum, L.; Payrató, ; Tusón, A. (1995) "Communicative Strategies and Sociocultural Identities in Talk Shows": *Pragmatics*, 3, vol. 1.
- Calsamiglia, Helena & Tusón, Amparo ([1999] 2007) *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel
- Codó, Eva; Patiño-Santos, Adriana y Unamuno, Virginia (otoño 2012) *Haciendo Sociolingüística Con Perspectiva Etnográfica: Retos y Dilemas. Spanish in Context*, 9(2). En prensa.
- Cots, Josep Maria y Luci Nussbaum (2008) "Communicative competence and institutional affiliation: interactional processes of identity construction by immigrant students in Catalonia". *International Journal of Multilingualism* 5/1, 17-40.
- Fairclough, Norman (1992) *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Flowerdew, John and Salomon Leong (2010) "Presumed knowledge in the discursive construction of socio-political and cultural identity". *Journal of Pragmatics*. Vol. 42, núm. 8. pp: 2240-2252.
- Foucault, Michel (1966) *Les mots et les choses*. Paris: Gallimard
- De Fina, Anna, Deborah Schiffrin and Michael Bamberg (2006) *Discourse and Identity*. New York: Cambridge University Press
- Gatti, Gabriel; Iñaki Martínez de Albéniz; Benjamín Tejerina [edit.] (2009). *Tecnología, cultura experta e identidad en la sociedad del conocimiento*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco, DL.
- Giddens, Anthony (1984) *Central Problems in Social Theory: Action, Structure and Contradiction in Social Analysis*. Londres: Macmillan.
- Goffman, Erving (1959) *La presentación de la persona en la vida cotidiana* Buenos Aires: Amorrortu, 1993.
- Goffman, Erving (2008) *Estigma : la identidad deteriorada*. 2a ed. [traducción: Leo nor Guinsberg]. Buenos Aires : Amorrortu
- Gumperz, John J. (1982) *Discourse Strategies*. Oxford: Oxford University Press.
- Hall, Stuart. (1994) "Estudios Culturales: Dos Paradigmas" en Revista *Causas y Azares*, nº 1, Buenos Aires
- Heller, Monica (2011) *Paths to Postnationalism: A Critical Ethnography of Language and Identity*. Oxford: Oxford University Press.
- Heller, Monica y Marilyn Martin-Jones [eds] (2001) *Voices of Authority: Education and Linguistic Difference*. Westport, CT: Ablex Publishing.
- Martín Rojo, L. (2002) 'Análisis crítico del discurso. Fronteras y exclusión social en los discursos racistas'. En: Lupicinio Íñiguez (coor) (2003) *Análisis del Discurso. Manual para las Ciencias Sociales*. Barcelona: Editorial UOC.
- Mondada, Lorenza [dir.] (2014) *Corps en interaction*. Lyon: ENS ÉDITIONS.
- Moyer, Melissa G. (2011) "What multilingualism? Agency and unintended consequences of multilingual practices in a Barcelona health clinic". *Journal of Pragmatics* 43/5, 1209-1221.
- Potter, Jonathan (1998) *La representación de la realidad. Discurso, retórica y construcción social*. Barcelona: Paidós
- Rampton, Ben (2006) *Language in Late Modernity: Interaction in an Urban School*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schieffelin Bambi B. y Elinor Ochs [eds] (1986) *Language Socialization Across Cultures*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Silverman, David (2000) *Doing Qualitative Research: A Practical Handbook*. London: Sage
- Süselbeck, Kirsten; Ulrike Mühschlegel y Peter Masson [eds.] (2008). *Lengua, nación e identidad: la regulación del plurilingüismo en España y América Latina*. Madrid: Iberoamericana.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Ideology*. London: Sage. (Traducción castellana: *Ideología*, Barcelona: GEDISA, 1999).
- Van Dijk, T. A. (2014). *Discourse and Knowledge* (Traducción castellana: *Discurso y Conocimiento*, Barcelona: Gedisa, 2016)

Web complementària: <http://www.edisportal.org/>